

Skýrsla skógarvarðarins á Hallormstað árið 1950.

Skógurinn: Skógarhögg fór fram aðallega á suðurskóginum milli Kerlingarár og Króklæks og sunnan við Króklæk. Var smolítið grishöggð til undirbúnings gróbursetningar í vor komandi. Eftir standa á svæðinu tré, strjált sem væri þeim ætlað að bera frá til sjálfsáningar og uppyngingar birkiskóa á svæðinu, en þeim er ei ætlað það hlutverk, heldur sem hlíf og skjól barrviðbarnýgræðings (lerki) sem fyrirhugað er að leysa björkina af hólmi. Óhreifðar eru ræmur til frekara skjóls nýgræðingnum. Toppar og smæstu greinar voru höggnaðar af þeim stofnum sem féllu og látið liggja og koma jarðveginum til góðs, en stofnar og stærri greinar ætlað til sölu, sem eldiviður og betri stofnar í girðingarstaura.

Sala á þessum varð dálítið, en sumt liggur óselt um áramót. Verðið var sett mjög lágt, til þess að koma út viðnum og fá hann brott af svæðinu án þess að kosta til þess beinlínis. Kol eru nú um 460 kr, tonnið, en viðurinn var seldur á aðeins 100 kr. tonnið, en það var gert til að tryggja að losna við og áætlað að skógarhöggð fengist endurgreitt þrátt fyrir þó verði væri eigi hærra. Að öðru leiti vísast til yfirlitsskýrslunar um skógarhöggð og viðarsölu. En um áramótin lágu enn um 4-5 tonn viðar upphöggð á hinu umrædda svæði, sumt af því er girðingarstaurar.

Lengstu árssprotar á birkiskóginum urðu 40 cm.

Laufgun skógarins varð að mestu lokið, þannig að hann var grænn tilsýndar 5 júní.

Lauffall var dagana 3-8 október.

Birkimaðkurinn lá niðri í ár, má heita að hans hafi lítið sem ekkert orðið vart.

Frævbóxtur varð talsverður og var dálitlu safnað. Er þetta mesta fræár sem komið hefur nú um nokkur ár. Reyniviðarfræ var því nær ekkert í skóginum. Dálitlu var safnað í garði á Hrafnkellastöðum. Í Ranaskógi var heldur ekkert reyniviðarfræ, en þar sem nokkur reyniviðartré og sem mjög lagleg.

Tilraunarsvæðið í Lýsishól. Mæling fór fram í sumar, að grisjun lokinni, standa nú á svæðinu 219 tré.

Meðalhæð trjánna 6.5 metrar.

Meðalþvermál 5.6 cm.

Það sem fallið hefur við grisjun, frá því síðasta mæling fór fram er. Árin 1947 og 1948 91 tré. Meðalhæð 4.6 m.

Árin 1947 og 1948 91 tré meðalþvermál 4.2 cm.

Árið 1950 247 tré meðalhæð 3.9 m.

- - - - - meðalþvermál 3.4 cm.

Þegar síðasta mæling var gerð voru á svæðinu 567 tré og vísast til mælingar á þeim.

Vöxtur hefur verið mjög hægfara síðan mæðkurinn byrjaði að herja á svæðinu 1935.

Skógargirðingin: Talsverðar bilanir urðu á girðingunni ofan við skóginn eftir veturinn. Við og staurar voru sligað af skjó. Bætt var í allmörgum birkistaurum. Þá var skipt á sléttum vír og gaddavír á nokkrum parti, eða á kaflanum frá Kerlingará fram og niður á Selklett.

Um 250 staurum var bætt í girðinguna.

Hagagirðingin í skóginum þurfti og lagfæringar við, svo sem búgirðingin og skólav. o.fl.

Vöxtur barrtrjáa í skóginum:

Í skýrslu minni í fyrra tilgreindi eg ársvöxt, hæðarvöxt á árinu á hverru teg. og aldur hennar, svo og hæstu einstaklinga. Nú verður greindur hæðarvöxtur á árinu og aldur hveurrar tegundar, en hæstu einstaklingar hafa ekki verið mældir nú í ár og nægir að vísa til mælinga í fyrra.

Í Mörkinni:

Blágreni (P.pungens) Aldur 14 ár. Ársvöxtur mældur í einni röð í cm. 11-10-10-14-16-12-9-15-12-11-12-10-3-8-12-10-6-10-8-10-2-8-9-11-12-11-10-8-15-9-3-12-12-9-10-8-4-10-12-9-5. cm.

Blágrenið stóra. Aldur 46 ár(?) Hæðarvöxtur minni en venjulega. Hefur ekki verið mældur nákvæmlega, en mun vera 20-35 cm.

Fjallabynur (Abies lasiocarpa) Aldur 14 ár. Ársvöxtur mældur í einni röð: 15-11-13-10-12-12-10-5-11-13- cm.

Sitlagreni: Aldur 13 ár. Ársvöxtur mældur í einni röð: 15-11-10-12-10-8-11-13-10-8-10-5-13-5-12-5-14-10-5-10-12-11-15-13-13-10-16-12-16-12.

Raðgreni 35-40 ára. Ársvöxtur um 30 cm. þar sem hann er mestur.

Lerki: Gróðursett 1922. Ársvöxtur 20-35 cm.

áí Atlavík.

Hæðarvöxtur á árinu mældur á eftirfarandi lengdum:

Skógarfura. Uppruni: Snaasa Ind-Trondelag. Aldur 9 ár.

Hæðarvöxtur í einni röð. 3-3-11-18-15-8-18-13-12-15-11-10-10-6-8-15-6-10-10-10-10-10-12-15-18-2-10. cm.

Contortafura. Uppruni B.C. Aldur 11 ár. Hæðarvöxtur mældur í einni röð: 12-10-10-5-20-20-15-15-20-15-12-8-20-15-10-12-24-10-12-12-12-10. cm.

Douglasgreni: Uppruni ókunnur. Aldur 10 ár. Hæðarvöxtur í einni röð í cm. 20-15-10-21-10-12-10-3-8-10-10-8-cm.

Hvítgreni (P.alba) Uppruni ókunnur. Aldur 10 ár. Hæðarvöxtur í einni röð í cm. 11-14-10-4-18-8-20-3-10-20-12-8-4-8-15-3-10-4-12-5-16-3 cm.

Lerki. Gróðursett 1922. Uppruni ókunnur. Ársvöxtur hefur eigi verið mældur nákvæmlega en menn segja um 20-35 cm.

Lerki, *Lorix siberica*. frá Arkangelsk. Aldur 14 ár. Ársvöxtur mældur 20-50 cm.

Við Króklæk.

Blágreni (*P.pungens*) Engelmanni. Aldur 14 ár. Hæðarvöxtur í einni röð. 11-10-12-7-9-18-15-10-5-4-11-12-10-16-10-44-12-12-5-4-8-3-3-3-8. Hæð á einu tré sem skar sig algerlega úr hinum er 50 cm, enda miklu hærra en hin.

Pínus flexiles (Sveigifura). Aldur 14 ár. Mestu hæðarvöxtur er um 15 cm.

Við Jökullæk.

Lerki (*Loria siberica*). Uppruni Arkangelsk. Aldur 13-14 ár. Hæðarvöxtur í ár mældur á nokkrum trjám. Sýndist að vöxturinn hefur verið 20-50 cm. Er það með minnsta móti.

Plöntur í skóginum. ^{Frá} ~~Frá~~ frá Troms var gróðursett utan við Jökullæk, ofan við þjóðveginn og dálítið framan við Króklæk, neðan þjóðveggar. Alls mun hafa verið plantaðar 8000 plöntum, en þar af voru 500 stk af gróðrastöðinni hér, sem voru settar þar fyrir 2 árum, en voru frá sama stað í Noregi.

Plönturnar voru mjög þvældar er þær komu hingað og mun mikið af þeim kulna út, en hve mikið er ekki með vissu sagt nú á fyrsta ári frá gróðursetningu. Þær sem geymdar voru í gróðrastöðinni og

náðu rötum þar, komust flestar eða allar til, að því að séð var í haust leið.

Veðurfar og veðurathuganir.

Veturinn frá áramótum var mjög mildur, en úrfellissamur, sem skýrslan sýnir. Á 10 dögum kom hér úr loftinu um 300 m.m. í einni lotu, eða jafnabær um 30 m.m. Er það fátítt hér að svo stöðugt og mikið úrfelli komi hér á svo skömmum tíma. Apríl var svalur og sumarmánuðirnir einnig, þó var ágúst í meðallagi hlíf. Júlí var í kaldasta lagi. Engir verulega hlýor dagar komu á sumrinu, enda sá sjaldan til sólar, nema part úr degi. Sumarhitinn var aðeins 8.8° .

Lagafljót var autt allan veturinn hér undan Hallormsstab, enda var meðalhiti alltaf og ofan við frostmark nema febr. og desember 1049.

Meðalhiti og urkoma hvers mánaðar var þessi:

Mánuður.	Hiti.	Úrkoma	Leiðrétting.
Januar	0.5°C.	280.6 m.m.	
Febrúar	+ 3.4 -	119.6 - -	
Marz	0.7 -	25.5 - -	
Apríl	0.3 -	29.3 - -	
Mai	6.3 -	19.8 - -	
Júní	8.7 -	33.6 - -	9.3 $^{\circ}\text{C.}$
Júlí	9.8 -	123.8 - -	10.3 -
Ágúst	10.6 -	109.8 - -	11.1 -
September	6.2 -	87.3 - -	6.7 -
Október	3.7 -	122.0 - -	
Nóvember	+ 0.7 -	99.9 - -	
Desember	+ 3.3 -	21.0 - -	
		<hr/>	
		1072.3 - -	

Mestur hiti var 18 júní 20°C.

Minnstur hiti 24 febr. 16 -

Meðalhiti sumarsins var 8.8°C. 9.3°C.

Samkv. leiðréttingu, því hitar sýndu 0.5°C og lítið.

Dagar með yfir 30° voru engir.

Fyrsta frost varð 25 september 0.3°C.

Síðasta frost í vor leið var 21 maí 3.8°C.

Græðireiturinn. Sáð var þessum tegundum og magni.

Af Lauftrjám:

Birki	12 kg.	uppruni fræs Bæjarstaðarskógur.
Reynir	10 -	- - - - -
Askur	0,300 kg.	- - - Grunndal Norge.
Hlynur	0.100 -	- - - Sakidog. Hamar Noregi.

Af barrtrjám:

Lerki	2.0 kg.	Uppruni Hakaskoja Þibirisk.
Rauðgreni	2.0 -	- - Rana Noregi og Uneá Svíþjóð.
Skógarfura	4.0 -	- - Træmsindl og Hamaröy.

Flatarmál fræbeða er sem hér segir:

Birkibeð	345.0 m ² .	Reynibeð	8.0 m ² .
Hlynur	6.0 -	Askur	9.0 -
Lerki	67.5 -	Rauðgreni	67.5 -
Skógarfura	12.0 -	Flatarmál alls:	615.00 m ² .

Dreyfplantað var þessari litlu tölu af hverri tegund.

Björk	2/2	58.000 stk.
Reynir	2/1 og 2/2	23.000 -
Sitkagr.	2/2	9.900 -
do	3/0	9.800 -
Hvítgreni	2/0	3.700 -
Skógarfura	2/0	4.000 -
Alls:		108.400 stk.

Græðlingar settir:

Þíngvíðir	10.000 stk.
Gulvíðir	2.000 -
Ribs	1.000 -
Alls:	13.000 stk.

Söluhafar plöntur næsta vor úr græðireitnum, eftir því er næst verður komist:

Björk	30.000	stk.
Reynir	6.500	-
Þíngvíðir	7.000	-
Gulvíðir	1.000	-

Ribs	400 stk
Sitkagreni	50.000 -
Lerki	40.000 -
Rauðgreni	10.000 -
<hr/>	
Alls:	144.900 stk.

Selt var samkvamt því sem plöntuskrá sýnir.

Sent til Reykjavíkur og plantað hér.

A. Hallormsstað alls 13.678 stk.

Sent til Reykjavíkur 28.610 -

Plantað í skóginum 500 -k

Samtals: 42.788 stk.

Vöxtur og þrif í gróðrastöðinni:

Trjáfræð spíraði vel, enda var vætutið meiri en venja er til í júní og júlí, þó einkum í júlí. Döfnuðu plönturnar í fræðunum allvel. Sama er að segja um vöxtinn í fræðunum, frá í fyrra. Þó háði birkiplöntunum á 2. ári ryðsveppur, svo vöxtur þeirra er misjafnare enn ella. Vöxtur í dreyfplöntubeðunum var góður, einkum á lerki. Sitkagreni hækkaði ekki mikið, enda voru plönturnar þær voru dreyfplantaðar í fyrra stæfri en venjulegar og eru þær nú sennilega stórar af 5 ára plöntum að vera. Birki á 4. ári er í minna lagi og virðast bíða þess eigi bætur, hve þær voru seint á ferðinni í hinu stutta sumri í fyrra. Reynir óx vel og græðlingar af víðiog ribsí tóku vel við sér. Rauðgreni tók góðum framförum í dreyfplöntubeðunum.

Áburður: Samkv. skýrslu um áburðarnotkun og áburðarbyrgðir var borið í reitinaz sem hér segir:

a. Tilbúinn áburður	500 kg.	Kalkannom og saltpétur.
- - - - -	300	- þrífarfot.
- - - - -	350	- Kalí.

b. Búpeningsáburður 7½ tonn.

Svörður og rofamold var flutt í 2 svæði neðan við gamla reitinn alls 140 tonn. Þessi svæði eru að flatarmáli 1700 m².

Það var einnig flutt nokkuð af sandi í reitinn.

Skjólbelti milli gamla reitsins og hins næsta fyrir neðan var höggvið og báðir reitirnir sameinaðar. Er nú hægara um vinnslu og undirbúning, einkum með vélum. Forsæla af skjólbeltinu

var of mikil þeim megin sem undan sól vissi. Þar var skjólbeltið fært dálítið til í viðbót, sem mun koma í góðar þarfir.

Allmikið magn er nú af barrplöntum til dreifplöntunar næsta vor, einkum af rauðgreni, lerkí og sitkagreni. Margt er og af birkiplöntum, en sumær nokkuð stótar.

Byggingarbréf var gefið út handa ábúendum á Hafursá og jörðin tekin út í hendur hans. Í byggingarbréfinu er hert ráð fyrir að friða part af beitilandi jarðarinnar utan við Hafursár-ósa, sem setur mörkin milli Hafursár og Hellormsstöðar. Þá er og undanskilin byggingu skáli, nýreistur, og var ætlaðir til verkfæragæmslu og kartöflugeymslu.

Hellormsstöð 10/1 1951,

Guttormur Pálsson.